

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Kari Tønset Guttvik
Miljøvernnavdeling

Innvalgstelefon
73 19 92 05

Vår dato
01.03.2013
Deres dato
15.01.2012

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2013/491-443.1
Deres ref.
12/3755

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Kvalitetsnorm for villaks - svar på høring

Vi viser til brev fra Miljøverndepartementet av 15.01.2013, og forslag om innføring av kvalitetsnorm for villaksbestandene i Norge.

Fylkesmannen er positiv til et virkemiddel for mer effektivt å kunne nå nasjonale, regionale og lokale miljømål satt for forvaltningsområdet. En iverksetting av § 13 i naturmangfoldloven vil etter vår vurdering være et godt virkemiddel i så måte, og vi støtter derfor innføringen av en kvalitetsnorm for villaks. Under følger våre kommentarer til foreslått innhold i normen knyttet til den enkelte artikkel.

Artikkel 2 - normens innhold

Vedlegg II klassifisering av delnorm gytebestandsmål og høstingspotensial.

Vi mener det er nyttig at inngrep som har medført redusert produksjonskapasitet synliggjøres i forbindelse med kvalitetsvurderinger, selv om det er etablert en ny stabil tilstand, og det fra før er gitt tillatelse til tiltaket. At måloppnåelsen i vassdrag hvor vann er fraført klassifiseres etter netto reduksjon av vanndekt areal, er en god tilnærming. Men, vi stiller spørsmål ved om netto redusert vanndekningen i vassdraget i utvalgte kritiske perioder av året ville være en bedre tilnærming. Dette vil føre til at nedskrivningen vil relateres til de kritiske periodene og ikke til et gjennomsnitt over året.

Vedlegg om vurdering av menneskelige påvirkninger på villaksbestander.

Vi mener det bør tilføyes en faktor som angir aggregert grad av homogenitet i elvetopografi og substrat over tid, som følge av fravær av naturlige fysiske prosesser (fravær av flommer). Dette vil i hovedsak gjelde regulerte vassdrag.

Artikkel 3 – kvaliteten til villaksbestander

I vassdrag som i dag har bedre enn god kvalitet bør kvalitetsnormen også ta hensyn til at kvaliteten ikke synker, fordi verdien av sterke bestander og et betydelig produksjonsoverskudd kan ha større betydning enn forutsett. Sterk grad av naturlig seleksjon kan være en undervurdert robusthetsfaktor for eksempel ved framtidig klimaendring.

I de tilfeller eksisterende påvirkninger har ført til at det etablerte gytebestandsmålet er lavere enn det opprinnelige, mener vi både det opprinnelige og det reduserte gytebestandsmålet bør framgå som del av kunnskapsgrunnlaget og klassifiseringen etter normen. Dette bør være

uavhengig av om redusert gytebestandmål er etablert som følge av tidligere vedtak eller på grunn av fravikelse av normen.

Artikkel 4 – Klassifisering og overvåkning av kvalitetsnorm

Departementet legger til grunn at kunnskapsgrunnlaget for å vurdere de ulike villaksbestandene etter kvalitetsnormen i all hovedsak er tilgjengelig.

Dette er etter vår vurdering riktig når det gjelder regulerte vassdrag med vannkraftkonsesjon og egne naturforvaltningsvilkår, og for flere av de store og godt organiserte vassdragene. Imidlertid er dette i mindre grad tilfelle for de små og middels store vassdragene. Kvalitetsnormen kan bidra til å høyne kvaliteten også i vassdrag med manglende kunnskapsgrunnlag. Dette forutsatt at det tas høyde for dette i utviklingen av normen og tilhørende forvaltningsordning. For eksempel kan man i tilknytning til forskrift om pliktig organisering (som er på høring i disse dager) lage ordninger som gjør det mulig å høyne kunnskapsgrunnlaget og kvaliteten i vassdrag med begrenset inntekstgrunnlag.

Artikkel 7 og 8 – tiltak for å nå normen og fastsetting av lavere målsetning

Vi mener det bør fastsettes regler for saksbehandlingen inkludert konsultasjonsreglement mellom miljøvernmyndigheten og aktuell påvirker og sektor i de tilfeller det ligger an til at vedtak fattes som fraviker kvalitetsnormen.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Ordningen åpner for at man etter en kost-nytte vurdering kan fravike kvalitetsnormens målsettinger. Hvordan dette skal kunne gjøres på en måte som ikke på sikt vil skade naturmangfoldet generelt og bestandsmangfoldet spesielt må konkretiseres. Spesielt gjelder dette et område hvor det bevaringsbiologiske aspektet bør stå tydelig fram mot sterke økonomiske interesser hos et mangfold av påvirkere. Å kvantifisere størrelser som naturens egenverdi og menneskelig opplevelsesverdi har til nå vist seg vanskelig. Hvilke metoder som skal nyttes og hvilke vurderinger som skal følge eventuelle vedtak, bør framgå av det endelige forslaget.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)
miljøverndirektør

Kari Tønset Guttvik
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:
Direktoratet for naturforvaltning Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM